

189.**Nařízení vlády republiky Československé
ze dne 13. května 1921,**

kterým se provádí zákon ze dne 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a n., o úpravě zaopatřovacích požitků bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém.

Článek I.

Na základě § 17 zákona ze dne 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a n., kterým se upravují zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém, se nařizuje:

K § 1.

Velkým majetkem pozemkovým jest rozuměti soubory nemovitostí s právy, která jsou spojena s jejich držením, jestliže výměra, náležející v území Československé republiky vlastnický jediné osobě nebo týmž spoluvlastníkům, je větší než 150 ha půdy zemědělské (rolí, luk, zahrad, vinic, chmelnic) nebo 250 ha půdy vůbec.

Do tohoto majetku počítají se také zemědělské a lesní průmyslové podniky, jestliže jejich vlastníků nebo týmž spoluvlastníkům náleží vlastnický v území republiky Československé více než 150 ha půdy zemědělské nebo 250 ha půdy vůbec, pokud nejsou vyloučeny ze záboru podle § 3, odst. 1., lit. a), zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb. z. a n.

O tom, které objekty nejsou částí velkého pozemkového majetku, jsouce ze záboru vyloučeny z důvodu, že jsou právně i hospodářsky samostatné a že neslouží hospodaření na zabraných nemovitostech, rozhoduje Státní pozemkový úřad podle §§ 7 a 11 zákona ze dne 11. června 1919, č. 330 Sb. z. a n., k žádosti vlastníků takových objektů.

Bývalými zaměstnanci dlužno rozuměti všechny zaměstnance na velkém majetku pozemkovém, jestliže před 6. květnem 1921

a) počali požívatí zaopatřovacích požitků z důvodu trvalého služebního poměru na velkém majetku pozemkovém, ať pod jménem pensí, provisi nebo darů z milosti a pod. bez rozdílu osoby poskytující zaopatřovací požitky (poslední zaměstnavatel jejich, nynější vlastník pozemkového majetku, osoba třetí, jež povinnost zaopatřovacích platů na se vza-

la, pojišťovna, Všeobecný pensijní ústav, Spolek úředníků velkostatkářských ve Vídni, náhradní zařízení pensijní a pod.) nebo

b) nabyli nároků na vyplácení pense nebo provise, majíce podle zákona (na př. podle § 9 zákona ze dne 5. února 1920, č. 81 Sb. z. a n.) nárok na vyplácení pense nebo provise, nebo před tímto dnem vstoupili do neaktivního poměru, majíce ze smlouvy nebo podle zvyklostí nárok na vyplácení pense nebo provise, opět bez rozdílu, kdo jest osobou povinnou takovými platy, aneb před tímto dnem dokonali 40letou, pokud se týče 35letou službu ve smyslu § 3 tohoto nařízení.

Zaopatřovacími požitky dlužno rozuměti nejen starobní zaopatřovací požitky, nýbrž také požitky, poskytované z důvodu invalidity. Za zaopatřovací požitky dlužno považovati dary z milosti tehdy, jestliže byly před 6. květnem pravidelně poskytovány bývalým zaměstnancům nebo jejich pozůstalým, z důvodu trvalého služebního poměru na velkém pozemkovém majetku, nikoli tedy jednou pro vždy udělené dary nebo odbytné.

Trvalým služebním poměrem nerozumí se služební poměr, nesouvisející bezprostředně se zemědělskou, lesní neb průmyslovou výrobou, dále služební poměr na zkoušku uzavřený a námezdní poměr sezonního dělnictva.

O tom, zda je tu nárok na vyplácení pense nebo provise podle § 1, rozhodují soudy podle § 15.

K § 2.

Tento zákon se nevztahuje v oblasti práva uherského na zaměstnance na majetku urbaniálních obcí a kuriálních komposesorátů, jsou-li tito zaopatřeni pensijně podle předpisů platných pro zaměstnance veřejné.

K § 3.

Nárok zaměstnanců na zaopatřovací požitky prováděným zákonem upravené vztahuje se nazpět na dobu od 1. ledna 1920. Úhrn požitků podle přílohy zákona přísluší bývalým zaměstnancům za celou dobu jejich neaktivního poměru, nejdříve však od 1. ledna 1920, jestliže vstoupili do neaktivního poměru po 40leté službě na velkém pozemkovém majetku nebo také po 35leté službě v případech, ve kterých podle zákona, smlouvy nebo zvyklosti nabývá se nároků na plné zaopatřovací požitky již po 35leté službě.

Do služební doby započítá se státním příslušníkům Československé republiky doba ztrávená ve službě na zemědělských nebo lesních podnicích v cizině, pokud jich zaměstnavatelé v té době měli velký pozemkový majetek v území Československé republiky a jestliže zaměstnanci jejich vstoupili do neaktivního poměru před 6. květnem 1921 ze služebního poměru na velkém pozemkovém majetku, ležícím v území Československé republiky, nebo vstoupili do neaktivního poměru ze služby ústřední správy majetku, konané v cizině na území bývalé říše rakousko-uherské zaměstnavatelům, kterým náleží vlastnický velký pozemkový majetek, ležící v území republiky Československé.

V případech, ve kterých zaměstnavatel zavázal se zaměstnanci započítati do pense nebo provise delší služební dobu než skutečně u něho vykonanou, zůstává nárok zaměstnanců na započtení delší služební doby nedotčen.

K § 4.

Služebními lety dlužno rozuměti dobu ztrávenou ve službě na velkém pozemkovém majetku nebo dobu započítanou osobou na tomto majetku hospodařící zaměstnanci do pense nebo provise.

K § 6.

Vdovy po zaměstnancích, jmenovaných v § 1, mají nárok na polovinu zaopatřovacích požitků manželských se zpětnou platností od 1. ledna 1920,

a) jestliže vstoupily ve sňatek se zaměstnancem ještě dříve, než tento přestoupil do neaktivního poměru, nebo

b) jestliže vstoupily ve sňatek se zaměstnancem ještě před 1. lednem 1920, avšak již v době, kdy zaměstnanec požíval zaopatřovacích nároků nebo nabyt nároků na ně z důvodu trvalého služebního poměru na velkém pozemkovém majetku, a jestliže ovdověly teprve po 1. lednu 1920.

Nemají tudíž nároku na zaopatřovací požitky ani vdovy po zaměstnancích, jež vstoupily 1. ledna 1920 nebo později ve sňatek se zaměstnancem, požívajícím již zaopatřovacích požitků nebo majícím nárok na ně, ani vdovy po takovém zaměstnanci, jestliže ovdověly před 1. lednem 1920.

K § 7.

Ve všech případech, ve kterých přísluší nebo příslušel by vdově nárok na zaopatřovací požitky podle § 6, mají nárok sirotci po zaměstnancích na vychovávací příspěvek podle § 7.

K § 8.

Ustanovení § 8 vztahuje se pouze na zaopatřovací požitky smluvené nebo vyplácené z důvodu služebního poměru na velkém pozemkovém majetku. Nezáleží opět na tom, kdo tyto požitky vyplácí nebo jest povinen vypláceti.

K § 9.

Poslední výměrou dlužno rozuměti výměru daně z příjmu (důchodkové) na berní rok 1920 (platební rozkaz, nebo na Slovensku a v Podkarpatské Rusi odůvodněný výrok odhadní komise na rok 1920). Tato výměra jest rozhodnou po celou dobu, po kterou trvají zaopatřovací nároky zaměstnanců, vdov a siroteků podle tohoto zákona. Straně, která se domáhá změny v úpravě zaopatřovacích požitků z důvodu, že příjem podle poslední výměry se podstatně změnil (totiž tak, aby změna v příjmu měla vliv na úpravu zaopatřovacích požitků), přísluší břemeno průkazní.

Nebyl-li vydán platební rozkaz na rok 1920, jsou úřady daň vyměřující povinny vydati osobě podle prováděného zákona oprávněné potvrzení o tom, že daň z příjmu na rok 1920 nebyla vyměřena.

Osoba uplatňující nárok podle prováděného zákona jest povinna předložiti osobě platy podle téhož zákona povinné platební rozkaz (odůvodněný výrok) o dani z příjmu na berní rok 1920. Jestliže daň z příjmu na berní rok 1920 nebyla vyměřena, jest povinna předložiti jednak potvrzení úřadu daň vyměřujícího o této okolnosti, jednak vysvědčení obecního úřadu svého řádného bydliště o svých majetkových a příjmových poměrech. Totéž vysvědčení budiž předloženo v případech, v nichž vedle vlastního příjmu poplatníková byl zdaněn též příjem členů rodiny.

V případech, ve kterých příjem zaměstnancův podléhající dani z příjmu na berní rok 1920 činil, nečítajíc v to příjem členů rodiny, více než 15.000 Kč, dlužno částku převyšující příjem 15.000 Kč odečísti od úhrnu zaopatřovacích požitků příslušejícího osobě oprávněné podle §§ 4 až 7 a přílohy k zákonu.

Příklady:

1. Vrchní správce N. N. na odpočinku od 1. ledna 1920 má míti dle skupiny 10. tabulky úhrnem ročních požitků 12.000 Kč
dosud má od velkostatkáře jménem pense . . . 6.000 Kč
od Všeobecného pensijního ústavu (bez drahotných přídavků) 2.000 „
úhrnem tedy 8.000 „

a měl by jemu velkostatkář platiti od 1. ledna 1920 více ročně o . . . 4.000 „
Poněvadž však vrchnímu správci platebním rozkazem na rok 1920 vyměřena byla daň z příjmu z 18.000 Kč (a to z 8.000 Kč zaopatřovacích požitků, 4.000 Kč z vlastního kapit. jmění, 4.000 Kč z vlastního nemovitého jmění, 2.000 Kč z nemovitého majetku manželky) a činil jeho vlastní příjem 16.000 Kč, tedy více o . . . 1.000 „
než 15.000 Kč (minimum), zbývá 3.000 Kč

o něž má více nyní platiti velkostatkář vrchnímu správci na zaopatřovacích požitcích, takže jest povinen jemu platiti od 1. ledna 1920 úhrnem ročně 9.000 Kč.

2. Ředitel velkopachtu N. N. na odpočinku od 1. ledna 1921 má nárok podle zákona na úhrnné zaopatřovací požitky podle skupiny 11. ročně 14.000 Kč
dosud však požíval od pachtýře na penězích (se všemi přídavky) ročně 8.000 „
měl by jemu tedy platiti pachtýř ročně více o 6.000 „

Platebním rozkazem o dani z příjmu na berní rok 1920 zdaněný příjem ředitelův činil 28.000 Kč, v něm započítán příjem členů rodiny 1.000 Kč. Přesahoval tudíž vlastní příjem ředitelův o 12.000 Kč minimum 15.000 Kč. Pachtýř nebude tedy ničeho dopláceti ani platiti více než dosavadních 8.000 Kč.

3. Revírní lesní N. N. po 20leté službě na velkostatku vstoupil do pense a bere od Všeobecného pensijního ústavu jménem zaopatřovacího důchodu ročně (bez drahotných přídavků) 800 Kč
podle zákona však (skupiny 7.) má nárok na 3.600 „

t. j. 60% ze 6.000 Kč při 40leté službě. Od velkostatkáře nepožívá ničeho. Roku 1920 nebyla mu vyměřena daň z příjmu, obecní úřad potvrdil, že nemá příjmu jiného než 800 Kč od Všeobecného pensijního ústavu, jsa podporován příbuznými. Jest tedy povinen velkostatkář platiti jemu ročně . . . 2.800 Kč
aby s důchodem od Všeobecného pensijního ústavu 800 „
činil úhrn jeho zaopatřovacích požitků ročně 3.600 Kč

K § 10.

K příloze zákona (k tabulce zaopatřovacích požitků) vydávají se na konci tohoto nařízení zvláštní vysvětlivky.

Platy, k nimž povinen jest zaměstnavatel (zaměstnavatelé) podle § 11, splatny jsou, pokud jde o dobu od 1. ledna 1920 do 30. dubna 1921, dnem 6. května 1921, další pak platy, počínaje dnem 1. května 1921, v měsíčních ku předu splatných lhůtách, a to tak, že první měsíční lhůta za měsíc květen 1921 splatna jest dne 6. května 1921, další pak měsíční lhůty vždy prvního dne toho kterého měsíce.

Poslední skutečně vykonávanou službou rozumí se poslední služba zaměstnancova (bývalého zaměstnance) na velkém pozemkovém majetku. Tato služba jest jediné rozhodnou pro posouzení, do které skupiny v tabulce zaopatřovacích požitků bývalý zaměstnanec má býti zařazen. Zařazení toto platí pak pro výpočet zaopatřovacích požitků se zřetelem na celou dobu služební ztrávenou na velkém pozemkovém majetku.

Osoba oprávněná jest povinna předložiti osobě platem povinné k její žádosti řádnou kvitanci potvrzenou obecním nebo farním úřadem bydliště osoby oprávněné o svém životě, po případě vdovství. Platy konány buďtež k rukou osoby oprávněné nebo jejího zákonného zástupce poštou podle adresy na kvitanci označené.

K § 11.

Osoby oprávněné podle prováděného zákona jsou povinny oznámiti zaměstnavateli, u něhož vstoupily do neaktivního poměru, bez ohledu, zda od něho požívají nějakých zaopatřovacích požitků, či od osoby jiné, že uplatňují své nároky podle tohoto zákona, za

jakou služební dobu a v jaké výši podle kategorií přílohy zákona, a zároveň připojiti doklady podle předpisu k § 9, odst. 3., tohoto nařízení. V témže oznámení budiž uvedeno, od koho a v jaké roční výši požívá osoba oprávněná zaopatřovacích požitků podle zákona pensijního (§ 13 prováděného zákona).

Jestliže osoba oprávněná požívá zaopatřovacích požitků od několika zaměstnavatelů z důvodu služebního poměru na velkém pozemkovém majetku, jest povinna oznámiti všem zaměstnavatelům jména a přesné adresy všech osob poskytujících jí takové platy, jakož i výši ročních platů, po případě připojiti k oznámení potvrzení těchto osob o výši poskytovaných ročních zaopatřovacích požitků.

V každém oznámení budiž sdělen celkový nárok osoby oprávněné podle tohoto zákona se zřetelem na ustanovení §§ 4 až 7 a přílohu zákona.

Příklad:

Nadlesní N. N. sloužil u velkostatkáře A 20 roků, u B 8 roků a u C 10 roků.

A platí jemu jménem pense	3.000 Kč
B „ „ „ „	1.000 „
C „ „ „ „	1.000 „
Úhrnem	5.000 Kč

Spolek úředníků velkostatkářských ve Vídni vyplácí jemu roční důchod 1.000 Kč
celkem tedy 6.000 Kč

Po 35leté službě přísluší nadlesnímu podle skupiny 10. tabulky úhrnem ročně 12.000 Kč
sluší tedy pensistovi dopláceti více o 6.000 Kč
aby požíval zákonných zaopatřovacích požitků.

Platebním rozkazem na berní rok 1920 zdaněn byl pensistovi vlastní příjem 16.000 Kč, sluší odečísti tedy 1.000 Kč
o něž převyšuje příjem pensistův minimum 15.000 Kč,
takže má býti placeno pensistovi více o 5.000 Kč
od velkostatkářů A, B, C. Tito rozdělí se o tuto povinnost podle poměru jimi dosavad konaných platů. U velkostatkáře A činí poměr 60%, u B 20%, u C 20%,

tedy platí nyní A více o	3.000 Kč
B „ „	1.000 „
C „ „	1.000 „
a činí tedy úhrn více o	5.000 Kč

Platí pak nyní (se zpětnou platností od 1. ledna 1920) celkem na zaopatřovacích platech A 6.000 Kč
B 2.000 „
C 2.000 „
úhrnem 10.000 Kč
k tomu důchod od Spolku 1.000 Kč
Celkem tedy 11.000 Kč

t. j. požitky skupiny 10. per 12.000 Kč po odečtení 1.000 Kč, o něž převyšuje příjem zdaněný na rok 1920 minimum 15.000 Kč.

K § 13.

Závazky podle §§ 11 a 12 nezmenšují se o drahotní přídavky poskytované nositelem pensijního pojištění buď dobrovolně nebo na základě zákona nebo nařízení.

K § 15.

Za pozemkový majetek rozhodující o příslušnosti soudu jest považovati v případech, ve kterých zaměstnanec posledně konal službu v ústřední správě velkého pozemkového majetku umístěné mimo území Československé republiky, avšak přece v cizině, jež dříve byla částí říše rakousko-uherské, majetek pozemkový ležící na území Československé republiky a náležející vlastnický posledního zaměstnavatele.

Článek II.

Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Provedením jeho pověřují se všichni ministři.

Černý v. r.

Dr. Popelka v. r.	Dr. Šusta v. r.
Dr. Kovařík v. r.	Dr. Procházka v. r.
Dr. Gruber v. r.	Dr. Fajnor v. r.
Dr. Mičura v. r.	Dr. Burger v. r.
Dr. Brdlík v. r.	Hanačík v. r.
Dr. Beneš v. r.	Dr. Fatka v. r.
Dr. Hotowetz v. r.	Husák v. r.

Vysvětlivky

k tabulce zaopatřovacích požitků bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém a jejich pozůstalých.

Skupina 1.

Krmič (skoták, telák): příkázaný služební výkon: krmiti a ošetřovati dojný skot nebo mladý dobytek v celodenním zaměstnání,

koňák, volák, kočí: příkázaný služební výkon: kromě krmení a ošetřování svěřeného potahu výkon potažitých prací spřežením koňským nebo volským,

hlídač, dozorce a pod. stálý zaměstnanec: první stupeň zřízenců, jimž svěřen dozor nad prací dělníků nebo hlídka a opatrování majetku.

Skupina 2.

Poklasný: opatruje a pod zámek chová zásoby ve stodolách a jiných hospodářských budovách, vydává krmivo a stelivo, opatruje špýchar, stará se o výmlat sklizně, vykonává dozor na ruční práce dělníků v poli i ve stodole, zapisuje dělníky a zásoby, stará se o strojové seti,

štěpař: první stupeň dozoru nad ovocnými sady, stromořadími a ovocnými školkami, péče o všechny jarní a podzimní práce, sadby štěpů, šlechtění, obírá housenky a pod.,

hajný II. tř.: hlídá lesní, polní nebo rybníční majetek, opatruje zásoby dotyčného hospodářství a vykonává dozor nad ručními pracemi v jeho oboru,

pěšák: tytéž služební výkony jako u hajného II. tř. s omezením na rybníční hospodářství.

Skupina 3.

Šafář: vykonává dozor nad potahy, nářadím polním, pracemi polními, jež vykonávány jsou potahy, vydává denní krmivo, rozkazuje čeledi (deputátním dělníkům), zapisuje potažené práce,

mistr ovčácký: opatruje a ošetřuje svěřená stáda a vykonává dozor nad všemi ručními pracemi svého oboru,

hajný I. tř.: vykonává stejnou službu jako hajný II. tř. s tím rozdílem, že má svěřeno větší hájemství,

baštýř: jest zřízenec rybníčního hospodářství ve službě vnější i sádecké,

vážný: jest stálý zřízenec zemědělských průmyslových podniků a váží, zapisuje a potvrzuje váhu všech nákladů přijatých i vydávaných,

mistr řemeslnický: jest zřízenec dle různého druhu prací řemeslnických, jako kovářské, zámečnické, kolářské, kominické, tesařské, kamenické, zednické a pod., jsa ve stálých službách,

tovární dozorce, dílovedoucí a jim na roveň postavený: v průmyslových závodech zemědělských i lesních, vykonává dozor nad dělníky, zapisuje práci, dává rozkazy dělníkům a pod.

Skupina 4.

Hospodářský, vrchní hajný, vedoucí mistr řemeslnický, vaříč a sklepmistr a jim na roveň postavený: služební výkony podobné výkonům nižších kategorií s tím rozdílem, že vyžaduje se vyšší kvalifikace, žádána jest větší samostatnost, avšak také větší zodpovědnost než při výkonu v nižších kategoriích v témže oboru.

Skupina 5.

Hospodářský a lesní asistent, adjunkt a pod.: vyžaduje se nejméně středoškolské vzdělání odborné, k výkonu přidělení ve službě administrativní, technické nebo obchodní pod dozorem a vedením zodpovědného úředníka.

Skupina 6.

Obstaravatel dvora: spravuje samostatně dvůr pod dohledem ředitele (správce),

zahradník: vyžaduje se odborné vzdělání školské v pomologii (ovocnářství) nebo v zelinářství, dozírá nad štěpaři, ovocnou školkou, většími sady, stromořadími více dvorů,

sládek malého pivovaru: zpravidla u pivovarů ručních, výjimkou u zcela malých pivovarů se zařízením strojním,

podřízený lesní menšího objektu: vede samostatnou správu revíru (pod 300 ha), naturální účty pod dohledem vrchní správy lesní.

Skupina 7.

Pojezdny, revírní lesní, účetní, kancelista, kalkulátor, oficiál a jim na roveň postavení: vykonávají samostatnou službu technickou a administrativní, jsouce zodpovědní za správný výkon a za výsledek, podřízeni jsou vrchní správě podniku.

Skupina 8.

Samostatný správce velkého dvora, samostatný lesní správce, lesní a hospodářský kontrolor, porybný rybníčního hospodářství, účetní větších objektů, důchodní, cukrmistr, vrchní zahradník s odborným vzděláním a jim na roveň postavení: služební výkony dány povahou věci, týkají se většího rozsahu působnosti s větší zodpovědností a vyšším stupněm odměny, z důvodu toho vyžadována odborná kvalifikace; velkým dvorem rozuměti sluší dvůr o výměře 1000 měr a více, lesní správce podřízeno aspoň 700 ha lesa.

Skupina 9.

Správce sekce, samostatný lesní správce větších objektů, hlavní pokladník a důchodní větších panství a jim na roveň postavení: sekcí sluší rozuměti dva až tři dvory, jež jsou sloučeny, jiný název takové hospodářské skupiny jest hospodářský okres; správci přísluší spravovati technicky i administrativně sekci, obdobný výkon přísluší samostatnému lesnímu

správci, jemuž podřízeno několik revírů nebo větších hájemství; ostatní funkce dány povahou věci; pokud jde o revidenta, vykonává revisi všech účtů, knih, bilancí, skontra pokladen a naturálních zásob; hlavní pokladník a důchodní větších panství vykonávají celou pokladní službu průmyslového závodu nebo hlavní pokladny nebo důchodu.

Skupina 10.

Vrchní správce, nadlesní, technický správce továrny, lékař výhradně pro velkostatek nebo jeho průmysl ustanovený, vrchní účetní, samostatný strojní, stavební a kulturní inženýr a jim na roveň postavení: jsou pověřeni administrativním a technickým dohledem a kontrolou podřízených jim úředníků, spojujíce ústředí s jednotlivými odbory, u lékařů a inženýrů výhradná služba u velkostatku, průmyslu.

Skupina 11.

Ředitel, inspektor, administrátor, lesní ředitel, lesní rada a pod. a jim na roveň postavení vedoucí úředníci větších zemědělských, lesních a průmyslových podniků: hlavní známkou jest celková zodpovědnost za podnik, právo nebo zmocnění zastupovati vlastníka, poukazovati a schvalovati účty, předkládati majiteli konečný přehled o správě podniku a opatrovati sobě bezprostředně jeho pokyny nebo schválení výkonů.

190.

**Nařízení vlády republiky Československé
ze dne 13. května 1921**

**o změně sazeb poplatků za úřední jednání
evidence katastru daně pozemkové.**

Na základě čl. I. zákona de dne 17. února 1921, č. 87 Sb. z. a n., se nařizuje:

§ 1.

Sazby poplatků za úřední jednání evidence katastru daně pozemkové stanoví se takto:

Sazba I.

(přepisné).

Poplatek za přepis v operátech katastrálních činí:

a) při převodu veškeré držby, jež jest zapsána v jednom archu pozemnostním (listu držebnosti) 2 K

b) při převodu jednotlivých parcel z úhrnného čistého výnosu všech parcel jedním aktem převáděcím na nového držitele přeshlých, a to

od	až do	20— K čistého výnosu	1— K
20— K	40—	"	2—
40—	60—	"	3—
60—	80—	"	4—
80—	120—	"	6—
120—	160—	"	8—
160—	200—	"	10—
200—	320—	"	13—
320—	440—	"	16—
440—	560—	"	19—
560—	680—	"	22—
680—	800—	"	25—
800—	1200—	"	28—